

PEDAGOGISCH BELEID

Inhoudsopgave

- 1. Inleiding**
 - 1.1 Inleiding
 - 1.2 Doelstelling

- 2. Algemeen**
 - 2.1 Intake-gesprek en wenprocedure
 - 2.2 Groepen-indeling en samenstelling
 - 2.3 Pedagogisch medewerkers
 - 2.4 Dagindeling en aanbieden van activiteiten
 - 2.5 Leuk-vies en vies-vies
 - 2.6 Speelvisie
 - 2.7 Maaltijden
 - 2.8 Verjaardags- en afscheidsritueel
 - 2.9 Knuffels, spenen en eigen speelgoed
 - 2.10 Veiligheid en hygiëne
 - 2.11 Ziekte en medicijntoediening

- 3. Pedagogische doelen**
 - 3.1 4 pedagogische basisdoelen
 - 3.2 Omgaan met kinderen
 - 3.3 Verzorging
 - 3.4 Zindelijkheid training

- 4. Algemene informatie over de ontwikkeling**
 - 4.1 Inleiding
 - 4.2 Lichamelijke ontwikkeling
 - 4.3 Cognitieve ontwikkeling
 - 4.4 Motorische ontwikkeling
 - 4.5 Taal ontwikkeling
 - 4.6 Sociale ontwikkeling
 - 4.7 Emotionele ontwikkeling
 - 4.8 Zintuiglijke ontwikkeling
 - 4.9 Creatieve ontwikkeling
 - 4.10 Morele ontwikkeling
 - 4.11 Seksuele ontwikkeling
 - 4.12 Ontwikkelings problemen
 - 4.13 Kindermishandeling

1. INLEIDING

1.1 Inleiding

Kinderdagverblijf Pebbels is een jong, dynamisch en kwalitatief zeer goed kinderdagverblijf, dat wordt geleid door Jolanda Prinsen en Audrey Smulders. Wij streven ernaar om zoveel mogelijk aan alle wensen van de ouders tegemoet te komen en zorgen ervoor dat het voor de kinderen een geweldige ervaring is om bij ons te komen spelen. Het kind staat bij ons centraal!

1.2 Doelstelling

De kernactiviteit van het kinderdagverblijf bestaat uit het bieden van kwalitatieve opvang aan maximaal 58 kinderen in de leeftijd van zes weken tot 4 jaar. Bij de opvang wordt gestreefd naar het bieden van een thuisvervangende situatie waarin het kind zich veilig en geborgen voelt, zodat het kind zich op alle gebieden optimaal kan ontwikkelen. Daarnaast wordt een bijdrage geleverd aan de opvoeding van het kind, waarbij de opvoedingsmethoden van de ouders/verzorgers in acht worden genomen.

2. ALGEMEEN

2.1 Intake-gesprek en wenprocedure

Enkele weken voordat het kind geplaatst wordt, nemen wij contact op met de ouders om een afspraak te maken voor een intake-gesprek. Wij bieden de mogelijkheid om kinderen (en ouders) te laten wennen aan het kinderdagverblijf. Als richtlijn hiervoor houden we 2 dagdelen of 1 hele dag aan. Afspraken hierover worden tijdens of voorafgaand aan het intake-gesprek gemaakt.

2.2 Groepen-indeling en samenstelling

groepen:		pm'ers:
Pebble-plein:	1 verticale groep, (16 kinderen), leeftijd 0-4 jaar	3
Dino-dorp:	1 verticale groep, (14 kinderen), leeftijd ca. 1 - 4 jaar	2
Baby-dino's:	1 babygroep (4 baby's, leeftijd), leeftijd 0 - ca. 1 jaar	1
Flintstone-Flat:	1 verticale groep (12 kinderen), leeftijd 0-4 jaar	2
Bambam-Blok:	1 verticale groep (12 kinderen), leeftijd 0-4 jaar	2

De pedagogisch medewerkers van het Dino-dorp werken allemaal zowel op de grote groep als op de babygroep zodat de overgang naar de nieuwe groep altijd soepel verloopt doordat de kinderen al vertrouwd zijn met de pedagogisch medewerkers.

Bij het bepalen van het aantal pedagogisch medewerkers wordt de in de Wet Kinderopvang voorgeschreven pedagogisch medewerker - kind ratio gevolgd.

Indien er op verschillende groepen plaats is, kunnen ouders zelf kiezen of ze broertjes/zusjes bij elkaar in de groep geplaatst willen hebben. De ervaring leert, dat ouders meestal kiezen voor plaatsing in dezelfde groep. Als ouders graag willen dat we broertjes/zusjes af en toe splitsen, kan dat bij de pedagogisch medewerkers worden aangegeven. In overleg met de ouders wordt dan besproken, hoe daar invulling aan gegeven wordt.

Kinderen worden in een stamgroep ingedeeld. Indien bij aanvang van plaatsing geen plaats is op alle dagen, kan daarvan worden afgeweken in overleg met de ouders. Plaatsing op 2 groepen wordt alleen gedaan als tijdelijke oplossing. Hierbij wordt ook rekening gehouden met het karakter van het kind.

2.3. Pedagogisch medewerkers

Alle pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van een diploma van één van de opleidingen zoals in de CAO-Kinderopvang beschreven. De pedagogisch medewerkers werken op een vaste groep, zodat er altijd vertrouwde gezichten zijn. De meeste pedagogisch medewerkers werken fulltime. Tijdens vakanties wordt gebruik gemaakt van invalkrachten, waarbij naar een zo vast mogelijke bezetting gestreefd wordt.

Alle pedagogisch medewerkers krijgen bij aanvang van het dienstverband per email een handboek voor de pedagogisch medewerkers waarin onder andere de huisregels en de manier van werken van Pebbels omschreven staan. Alle pedagogisch medewerkers worden geacht van de inhoud van dit handboek (en van de bijbehorende protocollen) op de hoogte te zijn.

Als een pedagogisch medewerker wegens ziekte vervangen moet worden, wordt dat waar mogelijk door een andere vaste pedagogisch medewerker opgevangen. Verder wordt er gewerkt met vaste invalkrachten en in uiterste nood wordt er ingevallen door Audrey of Jolanda. Doordat de

fulltime pedagogisch medewerkers 4 dagen werken, is er vaak voldoende flexibiliteit om ziekte op te vangen met vaste krachten.

De indeling van de werkdagen van Audrey en Jolanda is zodanig, dat één van beiden (in ieder geval een deel van de dag) aanwezig is (met uitzondering van ziekte/vakantie/studiedagen).

Pebbels biedt studenten de mogelijkheid om bij Pebbels praktijkervaring op te doen. Er wordt per dag maximaal 1 stagiaire geplaatst, die altijd *extra* op de groep wordt ingezet. Studenten die via de Beroeps Begeleidende Leerweg bij ons een arbeid - leerovereenkomst hebben, worden wel meegerekend in de bezetting op de groep. Hierbij worden de richtlijnen uit de CAO gevolgd.

2.4 Dagindeling en aanbieden van activiteiten

7:30-9:00	ontvangst van de kinderen	De pedagogisch medewerkers hebben aandacht voor de kinderen en voor de ouders. Kinderen mogen vrij spelen en er kan tijd gemaakt worden om te werken in subgroepjes. Pm'ers bieden ook tijdens vrij spel activiteiten aan.
9:00-9:30	spelen	De pedagogisch medewerkers splitsen de groep op in kleine groepjes en bieden verschillende activiteiten aan. Mogelijke activiteiten zijn gymnastiek, watertafel, dansen en zingen, lezen, spelletjes, kringgesprek.
9:30-10:00	fruit eten	De kinderen gaan aan tafel en eten gezamenlijk fruit, drinken sap en eten een koek of soepstengel.
10:00-10:30	toiletbezoek en verschonen	Kinderen die zindelijk zijn gaan naar de wc. De andere kinderen gaan op het potje en/of worden verschoond.
10:30-11:30	buiten spelen	De kinderen gaan lekker naar buiten. Als een kind graag iets anders wil doen dan kan dat.
11:30-12:15	lunch	De kinderen gaan aan tafel en eten gezamenlijk een boterham en drinken een beker melk.
12:15-13:00	bedritueel	De kinderen gaan naar het toilet en/of worden verschoond. Kinderen die 's middags slapen worden op bed gelegd.
13:00-14:30	activiteit	De kinderen die wakker zijn mogen buiten spelen of er worden in kleine groepjes activiteiten aangeboden. Mogelijke activiteiten zijn creatieve activiteiten, spelletjes en lezen. 3+ kinderen mogen (onder begeleiding van de pm'er van de BSO) in de BSO spelen.
14:30-15:00	uit bed en verschonen	De kinderen worden uit bed gehaald en verschoond.
15:00-15:45	groente eten	De kinderen eten gezamenlijk een groente snack, drinken sap en eten een koek of soepstengel.
15:45-16:30	vrij spelen	De kinderen mogen lekker zelf hun gang gaan.
16:30-17:00	Verschoonronde warm eten	Alle kinderen gaan naar het toilet of worden verschoond. Kinderen eten zonodig warm.

17:00-18:30	Ontvangst ouders	De meeste ouders komen tussen deze tijd hun kind weer ophalen. De kinderen mogen vrij spelen en er is tijd om in kleine groepjes activiteiten te doen.
-------------	------------------	--

2.5 Leuk-vies en vies-vies

Niets is leuker dan een peuter die aan het einde van de dag met een stralende toet, rode wangen, zand in zijn haar, modder op zijn snoet en de restanten van verf op zijn handen naar je toe komt. Aan zo'n kind kun je duidelijk zien dat het een leuke dag gehad heeft. Daarentegen is er niets viezer dan een peuter die zichzelf onder gepoept heeft en waar de groene snottebellen tot achter de oren zitten. Wij zorgen ervoor dat u alleen de eerstgenoemde peuter mee naar huis krijgt!

2.6 Speelvisie

Als je je afvraagt waarom kinderen spelen, zul je in eerste instantie geneigd zijn om met antwoorden te komen zoals; om zich te ontwikkelen of om dingen te ontdekken etc. . Het enige juiste antwoord op de vraag is echter dat kinderen spelen omdat ze dat leuk vinden. Ieder kind speelt omdat hij dat leuk vindt en dat hij zich hierbij ontwikkelt is een (prettige) bijkomstigheid. Uiteraard wel een belangrijke bijkomstigheid en wij zijn er dan ook, om ervoor te zorgen dat kinderen optimaal kunnen spelen en zich dus ook optimaal kunnen ontwikkelen.

In principe spelen de kinderen op hun eigen groep (de stamgroep). Wanneer zij hierom vragen mogen de kinderen hun stamgroep verlaten en op de andere groep spelen.

De buitenspeelplaatsen bij Pebbels zijn helemaal top. Alles is aangepast aan de ontwikkeling, interesse en natuurlijk aan de veiligheid van de kinderen. We zijn dan ook iedere dag wel meerdere keren buiten te vinden.

Ons doel met betrekking tot spelen is dus dat een kind plezier moet hebben in zijn spel!

De pedagogisch medewerkers creëren een omgeving zodanig, dat dit doel bereikt kan worden door te zorgen voor:

- een veilige omgeving en veilig speelgoed
- speelgoed dat de ontwikkeling stimuleert
- speelgoed dat de fantasie prikkelt
- voldoende uitdaging voor elke leeftijdscategorie te bieden
- situaties creëren waarin het kind zowel onder als zonder begeleiding kan spelen
- voldoende, maar niet te veel aanbod

Om dat te bereiken is de speelruimte als volgt ingericht:

- speelhoeken volgens thema's
- speelgoed voor elke leeftijdscategorie en op elk ontwikkelingsgebied gericht
- compleet en goed speelgoed
- duurzaam speelgoed

De pedagogisch medewerkers beïnvloeden het bereiken van de doelstelling door:

- het stimuleren van het zelfvertrouwen van het kind
- duidelijke speelmomenten aan te geven
- verschillende activiteiten aan te bieden

- het werken in subgroepjes (wat inhoudt dat één of twee pedagogisch medewerker(s) leuke activiteiten doen die aansluiten bij het ontwikkelingsniveau en de interesse van het groepje kinderen. De andere pedagogisch medewerker ondersteunt haar collega hierbij door eventuele zorg en of andere taken op zich te nemen.)
- rust te creëren
- voldoende individuele aandacht te geven
- het groepsgevoel en samen spelen te stimuleren bij de daarbij passende leeftijd

2.7 Maaltijden

De voedingsschema's van de baby's worden door de ouders aan de pedagogisch medewerkers doorgegeven. Flesvoeding en warme maaltijden dienen de ouders zelf mee te brengen. Fruithapjes, vruchtensap en tussendoortjes worden door ons verzorgd.

De dreumesen en peuters hebben drie "maaltijden" per dag: één keer een fruithap, één broodmaaltijd en één keer een groente snack (tomaatjes, komkommer, paprika, wortel e.d.). Deze maaltijden worden door ons verzorgd. Indien uw kind speciale voeding krijgt, kan dat aan de pedagogisch medewerkers worden doorgegeven, zodat hiermee rekening kan worden gehouden.

Gezonde voeding is belangrijk. De eerste boterham wordt belegd met smeerworst of -kaas. Het beleg van de volgende boterham(men) mogen de kinderen zelf kiezen. De kinderen eten maximaal 4 boterhammen. Bij de lunch wordt melk gedronken.

We gaan ervan uit dat kinderen thuis ontbijten. Het is daarom niet gewenst dat kinderen hun ontbijt mee naar Pebbels nemen. Dit wekt onbegrip bij de andere kinderen.

Kinderen tot 2 jaar kunnen bij ons warm eten. Ouders dienen warm eten zelf mee te nemen. Rond 16.30 uur gaat een pedagogisch medewerker met de kinderen, die bij ons eten, aan tafel.

2.8 Verjaardags- en afscheidsritueel

De kinderen mogen hun verjaardag bij ons vieren en dus trakteren. Na het fruit eten 's ochtends wordt voor de jarige gezongen en mag het jarige kind trakteren. Wij verzoeken vriendelijk niet te veel snoep per kind te trakteren! Het is niet de bedoeling dat ouders bij het vieren van de verjaardag van hun kind aanwezig zijn. Het jarige kind maar ook de andere kinderen kunnen hier juist onrustig van worden. De pedagogisch medewerkers kunnen op verzoek foto's maken of filmen (door ouders mee te nemen).

Aan de vierde verjaardag van een kind wordt wat extra aandacht besteed. Het kind gaat tenslotte na 4 jaar zijn vertrouwde omgeving verlaten. Om het 4 jarige kind (maar natuurlijk ook de andere kinderen) voor te bereiden op het afscheid beginnen de pedagogisch medewerkers al een paar weken van te voren met de kinderen te praten over de "grote" school en dus ook over hun vertrek. Op de laatste dag zal het kind samen met de pedagogisch medewerker en de andere kinderen een kunstwerk maken als herinnering aan Pebbels. Tevens krijgen ze een persoonlijk afscheidskado mee naar huis.

2.9 Knuffels, spenen en eigen speelgoed

De kinderen mogen uiteraard hun eigen vertrouwde knuffel en speen meenemen naar het kinderdagverblijf. Deze wordt bewaard in het daarvoor bestemde mandje en de kinderen krijgen hun knuffel en speen als ze gaan slapen of als ze bijvoorbeeld verdriet hebben, tenzij met de ouders anders is afgesproken.

We doen ons best om zeer zorgvuldig om te gaan met eigendommen van onze klanten. Toch wordt het meenemen van eigen speelgoed afgeraden om te voorkomen dat het zoek raakt tussen het andere speelgoed of kapot gaat.

2.10 Veiligheid en hygiëne

Door het jaarlijks uitvoeren van de Risico Inventarisatie op het gebied van veiligheid en gezondheid worden zo veel mogelijk risico's weggenomen. In de Risico Inventarisatie wordt aangegeven hoe groot de kans op een bepaald voorval is en hoe groot de kans op ernstig letsel is. Alle pedagogisch medewerkers zijn op de hoogte van het calamiteitenplan, waarin wordt beschreven hoe gehandeld moet worden bij ongevallen, rampen etc. Minimaal 1x per jaar wordt het ontruimingsplan geoefend. Wij hebben (minimaal) 4 pedagogisch medewerkers tot Bedrijfshulpverlener (BHV-er) opgeleid die jaarlijks bijgeschoold worden. Alle pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van een geldig EHBO diploma. Herhalingslessen worden op het kinderdagverblijf gegeven, zodat er praktijkgericht geoefend kan worden, zoals reanimeren en beademen. Indien er een ongeval plaatsvindt, zijn de pedagogisch medewerkers getraind om eerste hulp te bieden.

Naast de "vereiste" veiligheidsvoorzieningen is de leiding altijd zeer alert op de veiligheid van de kinderen tijdens het spelen en andere bezigheden. Mocht er onverhoopt toch een ongeval gebeuren dan weten alle pedagogisch medewerkers hoe te handelen.

Hygiëne is belangrijk: met name in de kinderopvang wordt aan dit aspect veel aandacht besteed. Voor de pedagogisch medewerkers is een apart protocol hygiëne opgesteld volgens de hygiëne code.

Wellicht ten overvloede merken we op dat pedagogisch medewerkers alleen in hun pauze mogen roken en niet in het bijzijn van de kinderen, omdat de pedagogisch medewerkers een voorbeeldfunctie vervullen.

Uit hygiënisch oogpunt horen de kinderen binnen het kinderdagverblijf binnenschoenen of pantoffels te dragen. Ook van de ouders wordt verwacht dat ze de daarvoor bestemde sloffen over hun schoenen aantrekken als ze de speelruimte betreden. Schoenen uitdoen mag natuurlijk ook.

2.11 Ziekte en medicijntoediening

Als ouder kies je onder andere voor een kinderdagverblijf omdat de opvang van je kind gegarandeerd is. Een uitzondering is echter een ziek kind. Zieke kinderen kunnen Pebbels niet bezoeken. Regels en uitleg met betrekking tot het verzorgen van kinderen en het toedienen van medicijnen zijn daarom opgenomen in het protocol zieke kinderen en medicijnen.

3. Pedagogische doelen

3.1 4 pedagogische basisdoelen

Alle pedagogisch medewerkers die bij Pebbels werken zijn erin getraind om te werken volgens de 4 onderstaande pedagogische basisdoelen. Het uitgangspunt van hoe wij tegen kinderen aankijken is dat alle kinderen met respect worden behandeld; Het kind staat bij Pebbels centraal!

Emotionele veiligheid bieden

Het bieden van emotionele veiligheid is van primair belang voor een kind. Alleen vanuit een veilige basis is het mogelijk om tot een optimale ontwikkeling te komen. Het bieden van emotionele veiligheid wordt onder andere gedaan door:

- individuele aandacht te geven
- structuur te bieden
- warmte en genegenheid te tonen
- voorspelbaar te zijn

Persoonlijke groei

Werken aan persoonskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit stelt kinderen in staat om allerlei problemen adequaat en met zelfvertrouwen aan te pakken. Het stimuleren van de persoonlijke groei wordt onder andere gedaan door:

- goed te kijken naar de behoefte van een kind
- een kind ruimte te geven
- een kind te stimuleren
- uitdaging te bieden
- geduld te hebben

Sociale groei

Het kind leert zich hierdoor te verplaatsen in een ander, samenwerken, anderen te helpen, conflicten te voorkomen en oplossen. Het kind ontwikkelt een sociale verantwoordelijkheid. Het stimuleren van de sociale groei wordt onder andere gedaan door:

- interactie te stimuleren
- samen plezier te maken
- kinderen bewust te maken van de buitenwereld

Normen, waarden en cultuur

Kinderen komen in de kinderopvang in aanraking met andere aspecten van de cultuur en met de diversiteit van onze samenleving. Wij gaan respectvol om met alle kinderen (en met elkaar) en proberen dat op de kinderen over te brengen door onder andere:

- benoemen en waarderen van verschillen
- vragen van kinderen altijd te beantwoorden
- omgangsvormen te leren (passend bij het ontwikkelingsniveau)
- respect en waardering te tonen

3.2 Omgaan met kinderen

Door het lezen van de bovenstaande pedagogische doelen krijg je al een indruk van hoe wij met de kinderen omgaan. Omdat dit voor de ouders zeer belangrijke informatie is hebben we een aantal zaken wat meer uitgediept in het protocol omgaan met kinderen, dat als bijlage is toegevoegd.

3.3 Verzorging

Kinderen

Lichamelijke verzorging is belangrijk voor het zelfvertrouwen van het kind en voor een hygiënisch leefklimaat. Onder lichamelijke verzorging wordt onder meer verstaan:

- handen wassen (voor het eten, na het toiletbezoek, na het buitenspelen enz.)
- tijdig verschonen van luiers
- schoon, gewassen gezicht
- neus snuiten en schoonhouden
- schoonhouden van de ogen
- schone, droge billen
- schone, droge kleding
- haren kammen

Voor de bovengenoemde aspecten zijn bij Pebbels goede verzorgingsproducten (billen crème, nagelknippers) aanwezig. De ouders dienen echter zelf te zorgen voor reservekleding, luiers en een verzorgd uiterlijk van hun kind(eren).

Pedagogisch medewerkers

Het spreekt voor zich dat het uiterlijk van de pedagogisch medewerker een voorbeeldfunctie vervult voor de kinderen. In dit kader zijn, naast de bovengenoemde punten die voor de kinderen gelden, de volgende verzorgingsaspecten van belang:

- handen wassen na verschoning
- verzorgde nagels
- vastgebonden (lange) haren
- schone, verzorgde kleding
- binnenschoenen

kortom: een verzorgd uiterlijk.

3.4 Zindelijkheidsstraining

Wij beginnen spelenderwijs met de voorbereiding op de zindelijkheidsstraining als het kind op een potje kan zitten (vanaf ca. 1,5 jaar), zodat ze vertrouwd raken met het potje. Doordat het een groepsgebeuren is, hebben de kinderen er plezier in om op het potje te gaan zitten. Als een kind er nog geen behoefte aan heeft, hoeft dat uiteraard niet. Dwingen heeft in onze ogen geen zin.

De "echte" zindelijkheidsstraining begint als een kind controle heeft over de sluitspieren en als het kind zelf kan aangeven dat het naar de wc moet. Rond de leeftijd van 2 jaar zijn de meeste kinderen rijp om aan de training te beginnen.

De training bestaat uit een aantal fasen:

- de kinderen zitten in groepsverband op een potje of op de wc.
- Als een kind een plas heeft gedaan of ontlasting heeft, krijgt het kind een compliment van de pedagogisch medewerker en mag het kind een sticker uitzoeken.
- De sticker wordt op een speciale kaart geplakt. Hiermee worden de kinderen geprikkeld om veel stickers te verzamelen.
- Als een kind bijna zindelijk is, neemt de pedagogisch medewerker initiatief om het kind regelmatig mee naar het toilet te nemen.

Er is een aparte brief die aan de ouders wordt gegeven, als het kind voor het eerst zonder luier naar ons komt en de zindelijkheidstraining in de laatste fase is beland. Deze brief omschrijft onze werkwijze met betrekking tot de zindelijkheidstraining en hoe gehandeld wordt bij ongelukjes.

Voor de pm'ers is er een protocol zindelijkheid aanwezig.

4. Algemene informatie over de ontwikkeling

4.1 Inleiding

Ontwikkeling is een blijvende verandering. De ontwikkeling van een kind wordt bepaald door aanleg en omgeving. De aanleg bepaalt in hoeverre een kind zich op een bepaald gebied kan ontwikkelen, de omgeving bepaalt of die ontwikkeling ook daadwerkelijk tot stand komt.

Er wordt een onderscheid gemaakt in de volgende ontwikkelingsgebieden:

1. Lichamelijke ontwikkeling
2. Cognitieve ontwikkeling ofwel verstandelijke ontwikkeling
3. Motorische ontwikkeling
4. Taalontwikkeling
5. Sociale ontwikkeling
6. Emotionele ontwikkeling
7. Zintuiglijke ontwikkeling
8. Creatieve ontwikkeling
9. Morele ontwikkeling
10. Seksuele ontwikkeling

Wat houdt elke ontwikkeling in en wat wordt ondernomen om de ontwikkeling te stimuleren?

4.2 Lichamelijke ontwikkeling

Een gezonde lichamelijke ontwikkeling vormt de basis voor alle andere ontwikkelingsgebieden. Een kind dat lichamenlijk gezond is, beschikt over voldoende energie om zich op alle andere gebieden te gaan ontwikkelen.

Stimulering door:

- gezonde voeding
- voldoende beweging
- frisse lucht
- aandacht voor hygiëne en veiligheid
- voldoende slaap en/of rust

4.3 Cognitieve ofwel verstandelijke ontwikkeling

De cognitieve ontwikkeling heeft betrekking op het vastleggen en verwerken van informatie die via de zintuigen binnenkomt. Dit houdt kort gezegd in dat kinderen in de loop van de ontwikkeling verbanden leren leggen en leren groeperen.

Stimulering door:

Het spelenderwijs bezig zijn met het begrippenstelsel en gemeenschappelijke definities, zoals:

- tegenstellingen
- vormen en kleuren
- gezelschapsspelletjes

4.4 Motorische ontwikkeling

Het kind leert in de loop van zijn ontwikkeling spieren te beheersen en te gebruiken. Er wordt onderscheid gemaakt tussen grove en fijne motoriek. Grove motoriek zijn de bewegingen die met de romp en ledematen gemaakt worden. Fijne motoriek is het beheersen van precieze bewegingen met bijvoorbeeld de vingers en oog-handcoördinatie.

Stimulering door:

- dansen
- rennen
- springen
- klimmen
- tekenen, verven, kleuren
- knippen, plakken
- puzzelen, bouwen

4.5 Taalontwikkeling

De taalontwikkeling heeft invloed op elk aspect van de ontwikkeling. We maken onderscheid tussen gesproken taal en lichaamstaal.

- met behulp van taal maak je contact
- met behulp van taal kun je informatie uitwisselen
- taal heb je nodig om te kunnen denken
- met taal kun je gedrag sturen
- met taal kun je gevoelens uiten
- met taal kun je fantasie uiten

Stimulering door:

- praten tegen de kinderen in "normale", voor de kinderen begrijpelijke taal, ook tegen de kinderen die nog niet kunnen praten
- lezen en voorlezen
- aanwijzen en benoemen
- zingen

4.6 Sociale ontwikkeling

De sociale ontwikkeling is een proces waarbij het kind waarden, normen en vaardigheden leert die in de groep waarin hij opgroeit gebruikelijk zijn.

Stimulering door:

- rekening houden met andere kinderen
- delen
- zorg en hulp bieden aan andere kinderen
- samen spelen
- pedagogisch medewerker vervult voorbeeldfunctie

Als aanvulling op bovenstaande wordt opgemerkt dat een kind voornamelijk leert door imitatie van anderen. Door kijken en door ervaring leert een kind de regels van het sociale spel.

4.7 Emotionele ontwikkeling

Emoties zijn bepaalde gevoelens, die een ander kan waarnemen en meebelevens, zoals angst, boosheid, plezier, opwinding, teleurstelling en blijheid.

Stimulering door:

- respecteren van de gevoelens van een kind
- het benoemen van de emotie, zodat het kind het onderscheid in gevoelens leert
- helpen van het kind met het verwerken van een negatieve ervaring
- belonen van positief gedrag

4.8 Zintuiglijke ontwikkeling

Zintuigen vangen informatie op uit de omgeving en geven die via de zenuwen door aan de hersenen. De volgende zintuigen worden onderscheiden:

- gezicht
- gehoor
- tast
- reuk
- smaak

Stimulering door:

De zintuigen worden continu geprikkeld door de omgeving door: zien, luisteren, voelen, ruiken en proeven. Extra aandacht wordt gegeven in de vorm van lezen, voorlezen, knutselactiviteiten en benoemen.

4.9 Creatieve ontwikkeling

Creativiteit is de drang en vaardigheid om nieuwe dingen tot stand te brengen.

Stimulering door:

- kind volgens eigen ideeën en fantasieën te laten werken
- het plezier voorop te stellen, niet het resultaat
- kennis te laten maken met verschillende materialen en technieken

4.10 Morele ontwikkeling

De morele ontwikkeling, ofwel gewetensvorming, heeft betrekking op de waarden en normen van de groep waarin het kind opgroeit: wat mag en kan wel en wat niet (is het moreel verantwoord).

Stimulering door:

Het is moeilijk om dit ontwikkelingsaspect echt te stimuleren, omdat het geweten van kleine kinderen (peuters) nog niet is ontwikkeld. De basis voor de gewetensvorming wordt gevormd door kinderen uit te leggen wat wel en niet mag/kan, maar vooral ook door de reden duidelijk aan te geven. De peuter zal dan geleidelijk een geweten ontwikkelen.

4.11 Seksuele ontwikkeling

De basis van de seksuele ontwikkeling wordt al bij de baby gelegd en bestaat uit genot en prettige gevoelens. Dit uit zich in de vorm van lichamelijk contact met zijn verzorgers, zoals knuffelen en op schoot zitten. Op de peuterleeftijd start een volgende fase. De peuter gaat steeds meer verschillen tussen mensen ontdekken en dan met name het verschil tussen jongens en meisjes.

Stimulering door:

- het beantwoorden van vragen
- het benoemen van lichaamsdelen
- lichamelijk contact

4.12 Ontwikkelingsproblemen bij kinderen (vroegtijdige onderkenning)

Vroegtijdige onderkenning van stoornissen en achterstanden van kinderen is van groot belang. Hoe eerder een stoornis of achterstand wordt ontdekt, des te sneller kan die verholpen of

verminderd worden. Bij een vermoeden van een achterstand wordt gewerkt via het protocol ontwikkelingsachterstanden dat ter inzage beschikbaar is.

4.13 kindermishandeling

Het percentage gevallen van kindermishandeling alleen al in Nederland is schrikbarend. Pebbels heeft een aantal pedagogisch medewerkers extra getraind in het signaleren van kindermishandeling. Wanneer er een vermoeden is van kindermishandeling wordt er gehandeld volgens het protocol kindermishandeling dat ter inzage beschikbaar is.